

**Rvperti Ab||batis Monasterii || Tvitiensis Ordinis S.
Benedicti The||ologi antiqui, Opera duo, ut egregia sanè,
ita diu desiderata, multoq[ue] || labore perquisita, ac
sumptu haud ita modico ...**

Rupert <von Deutz>

Colonia, M. D. XXVI.

VD16 R 3796

Ite[m] eade[m] dignatio[n]e spira[n]tis ubi uult, iuxta illud in p[ro]uerbijs,
noli regibus o Lamuel, noli regibus dare uinu[m] date sicera[m]
mere[n]tibus, & uinu[m] his qui amaro sunt animo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71860)

Bique so spūs huiuscemodi aspirationē spirare uult? Nā qđ spiret ubi uult, tanqđ deus & oipotens dñs, credimus & scimus: sed hoc nō frustra diligēs animus que rit ubi ille spirare uelit, uel spirare cōsueuerit. Ad hęc inquam. Illic spirare uult & illic spirat aspiratōe illa mirabili, quā dixi, ubi nō est cōsolatio præsēntis seculi, ubi est qđ dicat, renuit cōsolari aīa mea. Itē: Heu mihi quia incolatus meus plongatus est, habitauī cū habitantibus cedar, multū incola fuit aīa mea. Sed hic gemitus, cui nisi deo uel spūi eius ē manifestus? Iccirco & alius dicit: Secretū meū mihi, secretū meū mihi, uē mihi Quā ob causam? Confractōe cōfringet terra, cōtritiōe cōtereēt terra, cōmoitiōe cōmoueēt hī terra, agitātōe agitabit terra: & subaudias, iccirco renuit cōsolari aīa mea, quia cōsolatio stabilis nō est in terra, cōfringenda, cōtereēda, cōmouenda, agitāda. Qđ iam in partibus ali quotiēs factū est, uniuersaliter aut̄ ultimo iudicio fiet irrecuperabiliter. Vbi p̄ h̄mōi causa luctus est uel gemitus, ubi spūs iste paraclētus, id est, cōsolator, spirare uult. ¶ Oēs huius seculi aliā habēt cōsolationē suā, & uē uobis diuitibus (ait dñs) quia habetis cōsolationē uestram. Ad discipulos aut̄ suos dicit. Et ego rogabo patrē, & aliū paraclētū dabit uobis, ut maneat uobiscū i eternū. Aliū paraclētū dixit, uidelicet iccirco, qđ duo sunt paraclēti, multū dissimiles, immo & oppositi, hinc spūs dei, illinc spūs huius mūdi. Vnde & cum dixisset & aliū paraclētū dabit uobis: subiūxit, quē mūdus nō pōt accipere, quia nō uidet eum, nec scit eū, uē sua paclesti cōsolatū & icrastatū habēs cōr suū. Et qđ ē bonū & acceptus ē sensus, qđ dictū ē aī nos, spm̄ sc̄m̄, iccirco aliū paraclētū à filio esse nūcupatū, qđ filius ip̄e pacletus est, alius in p̄sona, nō aliud in natura, sed nihilominus hic sensus, quē nūc dicim⁹, placet, imo & expeditior ē. Deniq; in beata trinitate ē quidē, & necessario cōfitemur ad salutē, qđ est, p̄sonarū pluralitas: sed nō est ibi ulla paraclētos, id ē, cōsolatōis, dualitas. Hic p̄fecto in hac oppositiōe, ubi deo mūdus opponit, dicendo, & aliū paraclētū dabit uobis pater spiritū ueritatis, quē mūdus nō pōt accipere, quia nō uidit eū, manifesta est dualitas paraclētos, quia sicut duo sunt spūs, alius mūdi, alius dei. Vnde Ap̄tus loquit, nō spm̄ huius mūdi accepimus, sed spm̄ qui ex deo est: sic & duos paraclētos, nihil cōe habentes, recte dici ratio cōuenit, aliū spm̄ huius mūdi qui cōsolat filios seculi in delicijs trāsitorijs, alium spm̄ dei in quo soio cōsolationē habēt filij dei, filij sponsi, qui ablatus est ab eis.

¶ Item de eadem dignatione spirantis ubi uult, iuxta illud in Proverbijs, noli regibus o Lamuel, noli regibus dare uinum, date sinceram merentibus, & uinum his qui amaro sunt animo.

Caput XIII.
Gitur qđ dictū ē, spūs ubi uult spirat, sic uenerabiliter intelligit, qđ nō casu, sed sū rōne iudicij, alias spirare uelit, & alias spirare nolit, quā uidelicet iudicij rōne capia nobis insinuat in parabolis Salomonis uerbis huiuscemodi. Noli regibus o Lamuel, noli regibus dare uinū, qđ nullū secretū ē ubi regnat ebrietas, ne forte bibāt, & obliuiscant iudiciorū, & mutēt cām filiorū paupis. Date sincerā merentibus: & uinum his qui amaro sunt aīo. Bibāt & obliuiscant egestatis suę, & doloris nō recordent amplius. ¶ Lamuel q̄ppe, qđ interpretat̄ in qđ deus, ip̄e est Ch̄s, in qđ reuera deus, quē admodū Ap̄tus dicit: De⁹ erat in Ch̄so, mūdū recōciliās sibi. Nec uero ita de⁹ in illo, sicut in nobis, sed multo differētius, ita uidelicet, ut v̄bū deus & assumptus hō un⁹ Ch̄s, una p̄sona sit. Vinū qđ dat iste Lamuel, sine dubio hic spūs sc̄tus ē, qđ cū dat⁹ eēt ap̄tis ab ip̄o dicēte: ego mittā p̄missū p̄ris mei in uos: & illi loquerent̄ linguis, stupētes qđ audiebāt, nesciētes qđ dem ipsi quid dicerent, sed tñ uerū dixerūt, quia multo pleni sunt isti. ¶ Reges qbus uinū hoc dare nolit Lamuel, diuites sunt huius seculi, & in ip̄is diuitijs superbi, qbus (ut supra iam dictū est) uē uobis ait ip̄e Lamuel, quia habetis cōsolationē uestrā, & quasi quæreret idē Lamuel, quā ob cām talibus uinū hoc, talibus nolit mittere istū paraclētū, quia nullū (ait) secretū est ubi regnat ebrietas, ebrietatē noiāns illoꝝ sup̄biā, ip̄am cōsolatōis ip̄oꝝ abundantia seu confidentia. Ibi p̄fecto nullū est secretū eiusmōi, quale uinū istud expetit, quale paraclētus iste requirit. ¶ Quale em̄ secretū exoptat? Nimis, ut homo iugū portans ab adolescentia sua, solitarius sedeat & luceat, præsēntē ante oculos suos habens causam, cur lugere debeat, uel delictet, quia mortalis in peccatis aut in periculis peccatorū uiuit, rationem redditurus ante tribunal tremēdi iudicis: ubi quantacūq; habita fuerit cōsolatio p̄sentis seculi nihil p̄derit.

Quam

Spūs sanctus
spirat in ijs, q
lugent in hoc
seculo
Psal. 76
Psal. 139

Esa. 24.

Alī mūdi, alī
us electorum
paraclētus
Luca. 6
Iohan. 14

1. Cor. 2

Matth. 9.

Spūs sa. nō ca
su, sed cū iudi
cio spirat ubi
uult. Prou. 31

Lamuel, ch̄s
& Cor. 5

Vinū, spūs s̄
Luca. 24
Actu. 2

Luca. 6

Secretū, ap̄tū
spiritu sancto
Thren. 3
& Cor. 13

Psal. 76. Quam ob rem, sicut vere uanitate illam contemnit, dicens cum Psalmita, rennuit consolati
 anima mea. Quia ergo non est ibi tale secretum, noli (ait) de Lamuel regibus, id est supbis, dare
 uinum. ¶ Plerumque accidit, ut talium quispiam, gustata (ut sibi uisum est) aliqua uini huius
 portiuncula, scilicet accepto sapientiae suae scientiae sermone, siue prophetia, siue generi-
 bus linguarum, siue aliquo caeterorum charismatum quae distribuit idem spiritus, idem
 dominus, idem deus, diuidens singulis prout uult: ueretur eo in superbia faceretque haereses,
 & schismata. Hoc est quod dicit de regibus illis. Ne forte bibant & obliuiscantur iudicioque
 & mutant causam filiorum pauperis. Obliuiscuntur namque iudicioque haeretici, dum male iu-
 dicant uel sentiunt de scripturis sanctis, & hoc est mutare causam filiorum pauperis, trans-
 gredi uel transferre terminos fidei, quae propria causa est filiorum pauperis, scilicet Christi,
 qui cum diues esset (ait apostolus) pro nobis pauper factus est. ¶ Quibus ergo uel qualibus
 debetur uinum consolationis huius? Date (inquit) siceram merentibus, & uinum his qui amaro
 sunt animo. Merentes illi sunt, amaro animo illi sunt, quibus est praesentis uitae taedium, & futu-
 ra desiderium, & iccirco laudant magis mortuos quam uiuentes, sicut dicit Ecclesiastes: quod cognos-
 cunt lachrymosum exilium suum, iuxta illud. Super flumina Babylonis illic sedimus & fleuimus,
 dum recordaremur Syon. Isti bibant, isti spiritum paraclitum accipiant, & obliuiscantur huiusce ege-
 statis suae, & doloris hominum non recordentur amplius: certi facti ex isto pignore, quod pedes san-
 ctorum iam sunt stantes in atrijs tuis Hierusalem, ubi nulla est egestas, & dolor non erit ultra.
 ¶ Quod merentium sanctorum, & amaritudo animi eorum descendat ex magna uirtute
 te fidei, & iccirco consolatione spiritus sancti digni sint. Cap. XIII.

Igitur dulcis meror: & o amabilis amaritudo animi, tam magnam habens re-
 muneracionem gaudij sancti, tam iocundam uisitationem tanti domini, tam su-
 auem consolacionem tanti paracliti, unde te habet spiritus hominis: unde illi p-
 misisti: Nimirum ex uirtute fidei, & uerum illi testimonium perhibes quod fi-
 des eius magna sit. Nisi enim fidem haberet in penetralibus suis, non incederet merens, non
 esset amaro animo, non se cognosceret regnum & pauperem, non diceret (uerbi gratia)
 quod dixit rex praepotens & splendidus in gloria regni sui. Ecce sicut oculi seruorum in man-
 nibus dominorum suorum, sicut oculi ancillarum in manibus dominae suae, ita oculi nostri ad
 dominum deum nostrum, donec misereatur nostri: Nesciret dicere, quia multum repleti
 sumus despectione, nesciret quale uel quantum in Adae honore perdidit, quantum in illo obpro-
 brium, quantum despectionem hereditauit. Hoc etenim scire, fidei est: Fides autem ipsa hominis ui-
 ta est. Vnde & Dominus in Propheta dicit, & Apostolus meminit, iustus autem ex fide
 sua uiuit, siue, iustus autem meus ex fide uiuit. ¶ Pulchrum ergo & pium est uide-
 re, hunc introitum paracliti, ubi stanti illi ad hostium & pulsanti fides ianuam aperit, & ille
 ingressus demittit se dignantissima inclinatione in amplexum fidei, & coenat cum illa, &
 ipsa cum eo. Nunquid enim soli filio dei dicere coepit, ecce sto ad ostium & pulso: si quis au-
 dierit uocem meam, & aperuerit ianuam, introibo ad illum, & cenabo cum illo, & ipse mecum,
 & non etiam spiritui paraclito? Immo & huic, nam ipse filius dei siue uerbum dei, nunquam
 nisi per spiritum sanctum, huc ad manendum introire consueuit. Ipse spiritus sanctus dux
 est itineris siue introitionis, & miro atque ineffabili modo, cum ipse sit donum patris & filij,
 cum eo modo, de quo nunc agimus, scilicet sensibili gratia, quae magna prerogatiua est, intro-
 ierit, & patrem dat & filium, id est, cognitionem efficit patris & filij.

¶ De distantia fidei, quod & magna fides, & modica fides, & minima fides, cer-
 tas ob causas nominentur in uerbis domini. Cap. XV.

T nos quidem fere omnes fidem habemus, etenim sine fide (ait apostolus) impossi-
 le est placere deo: sed magnam fidem non omnes habemus, unde & eiusmodi gratiam
 non omnes accepimus. Denique est & magna fides, est & modica fides, est & mini-
 ma fides. Si non ita esset, non diceret alibi dominus, magna est fides tua, & alibi, quod ei
 modicum est tuis modicae fidei, & alibi, quanto magis uos minime fidei. De tribus istis differentiis
 breuiter aliquid pro elucidatione dicendum est. ¶ Minima fides est, ubi homines Christiani qui
 dem, & Christum confitentes, sed in seculari conuersatione uiuentes, ita de crastino cogitant &
 solliciti sunt, dicentes, quid manducabimus aut quid bibemus aut quid operiemur: ut propter hanc
 sollicitudinem

Haeretici abu-
 runt uino spi-
 ritus sancti.
 I. Cor. 12.
 Prouer. 31.

2. Cor. 8
 Vinum dari
 merentibus
 quid sit.

Eccle. 4
 Psal. 136

Ephe. 1.
 Apo. 21.

Fides facit ho-
 minem recte
 merentem.

Psal. 132

Abac. 2
 Roma. 1.
 Hebr. 10
 Apoca. 3

Hebr. 11.

Matth. 13
 Idem. 8
 Lucae. 12.
 Minima.